

KHOA CƠ BẢN ĐHXD VHVL: Những năm tháng không thể nào quên.

2. Sự kiện gây chấn động khu Yên viên: Xô xát lớn giữa Sinh viên và một đơn vị Bộ đội.

Tối muộn ngày 4-5-1975 hay mùng 5-5, tôi không nhớ rõ, chi đoàn giáo viên khoa Cơ bản đang họp thì thấy tiếng ồn ào qua lại, rồi một vài HS lên báo cáo các thầy cô về việc xảy ra xô xát giữa một nhóm sinh viên với một vài anh bộ đội đóng quân gần đó. Chúng tôi đang lắng nghe tìm hiểu thì một số HS khác lên báo hiện thời cả đơn vị bộ đội đang trên đường kéo vào trường và đang đánh nhau với một nhóm đông HS trường ta ngoài Dốc lã. Tôi vội vã theo các em học sinh chạy ra Dốc lã. Gần tới nơi là một cảnh tượng hỗn loạn, bộ đội với súng trường giương lưỡi lê sẵn đang đuổi theo một nhóm đông học sinh tay cầm gậy gộc đang chạy ngược trở về trường. Chưa hiểu ngô khoai ra sao, tôi mới chỉ kịp nói mình là giáo viên ra can ngăn thì đã bị một anh lính dùng báng súng đẩy xuống rãnh ven đường. Tôi cố gượng để không bị ngã thì một anh lính khác dùng lưỡi lê liên tục bổ xuống đầu, tôi chỉ kịp giơ tay chống đỡ và ngã xuống rãnh ven nghĩa trang Dốc lã. Bộ đội chạy rầm rập về phía trường, tôi thấy đau, cũng sợ nữa nên nằm chờ. Sau khi tất cả đã đi một đoạn xa về phía trường, tôi lồm cồm trèo lên đường và thấy máu chảy nhiều trên mặt. Biết mình bị thương ở đầu và tay, tôi chạy ra đường quốc lộ gần đó và cùng một vài HS chạy tiếp về hướng Yên viên. Dọc đường gặp một chiếc xe tải chạy cùng chiều, tôi quay lại vẫy đi nhờ. Lái xe nhìn thấy tôi mặt đầy máu nên dừng lại và đưa tôi đến đồn cảnh sát Yên viên gần đó.

Ở ngay cửa đồn cảnh sát, họ đã biết chuyện bộ đội, sinh viên đang đánh nhau (anh Cách, anh Đăng đã chạy bộ ra trình báo trước đó) nên chỉ hỏi tôi vài câu rồi nhờ lái xe đưa tôi về bệnh viện Ô cách, bên kia cầu Đuống cấp cứu. Chuyện liên quan đến vết thương của tôi không có gì đáng kể vì tuy phải khâu nhiều mũi trên đầu nhưng chúng là các vết thương phần mềm không nặng. Các vết rách do bị chém vào đầu, vào vai được rửa sạch, khâu, cầm máu và băng bó. Ra viện sau 1 tuần điều trị, tôi rút ra kết luận nếu hàng năm được nhập viện ít ngày thì hay nhỉ! Ăn ngon hơn hẳn các bữa cơm hàng ngày ở khu Yên viên hồi đó. Cháo bệnh viện vừa có thịt thơm ngon, cơm lại không bị độn mì hay ngô khoai. Khác gì thời nay được con cháu cho đi nghỉ Resort mấy ngày! Thế hệ con em chúng ta nghe kể lại, sẽ ngạc nhiên vì thời đó sao mà CHĂM SÓC Y TẾ thật tuyệt vời. Nhập viện không cần thẻ bảo hiểm, không viện phí, lại ăn ngon. Miễn phí tất, chỉ cần một giấy giới thiệu của cơ quan nhà nước là đủ! Đó cũng là lần duy nhất ĐƯỢC nằm viện từ khi tôi có mặt trên đời đến bây giờ. Sau này có đôi lần đi khám bệnh viện nhưng tôi chưa phải nằm lại một đêm nào. ƯỚC MƠ NHO NHỎ thời xa vắng NĂM VIỆN ĐỂ ĐƯỢC ĂN NGON cuối cùng đã không còn cơ hội nữa!

Tôi có hai người bạn cùng tốt nghiệp ở Hưng về năm 1974, nghe tin tôi bị thương ở vụ đánh nhau giữa bộ đội và sinh viên, đạp xe từ HN vào bệnh viện thăm. Nhìn từ xa thấy tôi nằm ngủ, đầu và vai quấn đầy băng, hai người bạn thực sự lo ngại tình trạng bạn mình. Anh bạn thân nhất chợt phát hiện trên tủ thuốc đầu giường tôi nằm có bao thuốc lá Trường Sơn hút dở, anh reo lên: thằng Cừ không chết được, nó còn hút thuốc mà!

Ra viện tôi được nghe kể những biến cố tiếp diễn của cái đêm kinh hoàng ấy. Đơn vị bộ đội đóng gần trường chuẩn bị vào Nam tiếp quản sau chiến thắng lịch sử 30-4-1975. Họ đã được trang bị quần áo, súng ống đầy đủ (nhưng chưa được cấp đạn). Nghe tin một hai anh lính chạy về kích động: bộ đội bị một nhóm sinh viên ĐHXD đánh, cả đơn vị mang theo súng ống mới được phát

chạy rầm rập vào trường tìm thằng A, thằng B... Họ lao vào các phòng, tìm và lôi các bạn SV con trai trốn trong góc tối ra tra hỏi... Hầu hết sinh viên nam tay không phải chạy ra đồng, trốn vào nhà ăn, thậm chí nhảy xuống giếng cạn để trốn tránh. Thầy Đoàn Khả Cách chạy bộ về Hà nội để báo Ban Giám Hiệu, một số thầy chạy ra đồn cảnh sát ở Yên viên để trình báo.

Khoảng một giờ sau, trong lúc mấy anh lính hăng máu vẫn lao vào các phòng ở của sinh viên, truy tìm các sinh viên A, B nào đó thì một xe Quân Cảnh chở đầy lính ập vào Trường. Quân cảnh chạy rầm rập trong khu, phát loa yêu cầu tất cả lính trong đơn vị bộ đội ra khỏi các phòng ở sinh viên, bỏ súng lại và nằm xuống bãi cát ngoài sân. Trong khoảng thời gian chưa đầy nửa giờ, họ dồn cả đơn vị bộ đội về doanh trại gần đó và lập lại trật tự rồi bàn giao cho Lãnh đạo khu Yên viên. Anh Nguyễn Lương Duyên kể lại, mọi việc cần giải quyết ngay sau đó và cả sau này nữa đều được thu xếp gọn gàng vì thủ trưởng đơn vị bộ đội lại là em rể anh.

Ngay sau khi yên bình trở lại khu Yên viên, thầy và trò dần dần tập hợp lại, gọi nhau và đi tìm những người chưa về, những học sinh còn trốn dưới giếng hay những người đã chạy ra tít xa ngoài cánh đồng. Sinh viên tìm thấy thầy Đinh Xuân Long đang nằm xỉu bên kia bờ mương, họ gọi nhưng thầy không lên tiếng. Điều hài hước là đoạn mương này khá rộng, bình thường không ai dám nhảy qua, quần áo thầy vẫn khô nguyên. (Con mương này bây giờ mang tên sông Thiên Đức – tôi mới tra trên bản đồ Google). Thầy Long đã tạo ra một kì tích, mà biết đâu nếu sớm từ bỏ nghề dạy Toán chuyển sang lĩnh vực Nhảy Xa, thầy Đinh Xuân Long có thể mang về Huy Chương Vàng Olympic sớm hơn cho nước ta chứ không phải đợi vài chục năm sau, đến 2016 Việt nam mới giành Huy Chương Vàng Olympic đầu tiên do Hoàng Xuân Vinh mang lại.

(Hơn 10 năm sau thầy Đinh Xuân Long bỏ nghề Toán, nhưng không chuyển sang lĩnh vực thể thao mà sang Quản lí Nhà nước về Cung ứng Vật tư của bộ Vật tư).

Vài tháng sau tôi được Tòa án Quân sự triệu tập, với tư cách nhân chứng. Tôi chỉ còn nhớ mình được hỏi về việc mất chiếc đồng hồ Poljot lúc bị chém và phải giơ tay đỡ. Họ gợi ý mình có yêu cầu đền bù không. Tôi trả lời KHÔNG và về kể lại, bị 2 anh bạn (đã nhắc đến ở trên, có thể anh Đăng biết vì họ hay qua Phúc xá chơi, một anh thấp lùn học vật lí ở Hưng về làm phóng viên, sau là đạo diễn ở Đài truyền hình, một anh cao lênh khênh (gần 1m80) học Toán cùng với tôi, tốt nghiệp về nước làm ở hãng Phim truyện, là chủ nhiệm loạt phim truyền hình Điện ảnh chiều thứ bảy) chê tôi vừa NGU lại vừa DỐT.

(Những tin đồn liên quan đến sự kiện trên: nguyên nhân xô xát bắt nguồn từ một anh học sinh tên là Quân, quê ở Quảng ninh có bạn/em gái quen với một anh lính trong đơn vị bộ đội. Anh lính này cùng một hai anh bạn trong đơn vị vào trường tìm Quân/bạn Quân với ý đồ gọi nhau ra ngoài để giải quyết mâu thuẫn. Lí do: đã xúc phạm nhau trước đó. Cả hai nhóm đều thích dùng vũ lực đối đầu chứ không đối thoại nên nhóm bộ đội bị SV đánh đau, đành chạy về đơn vị và phao lên tin BỘ ĐỘI BỊ SINH VIÊN ĐHXD đánh chết/bị thương... Và sự việc cứ thế tiếp diễn theo cái kịch bản/văn hóa thời đó.)

